

“Mai veuré aquest país lliure de pobresa”

Yunus Ballim

Vicerector de la Universitat de Witts, a Sud-àfrica

La Universitat de Witts, a Johannesburg, la més gran de Sud-àfrica, va ser de les primeres a admetre estudiants no blancs. Yunus Ballim, enginyer civil format plenament a la casa i amb un extens currículum com a investigador, és una prova dels èxits d'aquelles primeres polítiques de democratització de l'educació. Des del 2006, n'és el vicerector.

—Enguany ha fet vint anys de l'alliberament de Nelson Mandela, descrit com “el moment més emocionant de la història de Sud-àfrica”. Dues dècades després, què en queda de tota aquella il·lusió?

—Aquell va ser un moment increïble que va fer que en els primers anys dels governs antiapartheid es desplegués una energia increïble i es fes un gran esforç per tal de millorar la situació de la gent negra i per construir unes polítiques públiques que desmuntessin les injustícies de l'apartheid. Ara, vist en perspectiva, és evident que s'han fet grans coses, però que en molts aspectes aquest esforç es va quedar a mitges.

—En quins àmbits són més visibles aquestes mancances?

—El camp que jo domino, el de l'educació, n'és un bon exemple. Tothom està d'acord que l'accés a l'educació és clau per al futur, però en canvi no s'ha apostat prou fort per reconstruir un sistema educatiu que aconseguís compensar les mancances que ens va deixar l'apartheid. És obvi que estem millor que mai, que hi ha més negres que mai a la universitat, però estem deixant enrere una gran quantitat de gent perquè el sistema bàsic segueix sent extremament pobre.

—Un problema que a més afecta el futur econòmic del país. Sud-àfrica té una gran necessitat de treballadors qualificats...

—Sí, és un aspecte important, però no l'únic. Cal pensar que la funció de la universitat, i de tot el sistema educatiu, no és convertir persones de classe obrera en classe mitjana, sinó construir una ciutadania independent, crítica i formada que garanteixi una democràcia sana i estable. Ens cal transformar les comunitats per tal de que siguin capaces de crear unes estructures de debat i de presa de decisions madures i on es respectin totes les opinions. I després crear un pensament propi d'alt nivell que permeti que el discurs africà sigui escoltat al món. Crec que el món pot escoltar l'Àfrica, però abans ens cal bastir un discurs propi potent i elaborat.

—Es podrà superar algun dia el gran nivell de desigualtat que actualment pateix el país?

JOAN CANELA

—És obvi que els nivells de pobresa que té Sud-àfrica són inacceptables, però el problema és que sovint tot aquest debat es queda en una qüestió de seguretat en què la classe mitjana no és capaç de discutir, perquè té molta por a la gent pobre. El debat ha de ser al voltant de quin model de societat volem i si podem acceptar que hi hagi nens que morin de fam o per mala atenció mèdica. Però, d'altra banda, les polítiques públiques tenen uns límits i els dirigents del país han de ser molt prudents amb les polítiques fiscals. Jo estic content de com s'estan gestionant les coses. És obvi que es va molt lentament, però s'estan duent a terme polítiques de desenvolupament interessants. Sóc conscient que mai veuré aquest país lliure de pobresa, però tinc l'esperança que els meus fills sí que ho faran.

*Joan Canela Barrull
Johannesburg*